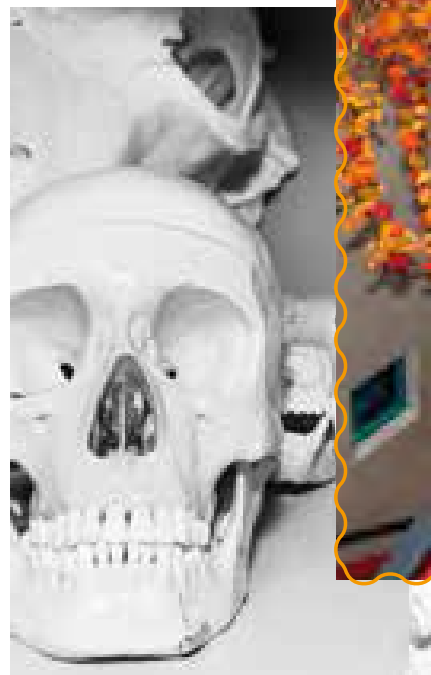

In de biotoop van Paulien de Fossé

Stef en Marike wagen zich maandelijks in de habitat van de *homo sapiens educationis*. Deze maand: hoe voormalig hoofdcommies A van de Belastingdienst haar hart verloor aan het onderwijs en spelenderwijs een internationaal podium ontdekte.

W e zijn behoorlijk verdwaald in de nieuwbouwpolders van de Hoeksche Waard. Dat komt ervan als je lang niet in het bijna zuidelijkste stukje van Zuid-Holland bent geweest (en weigert je TomTom een keer te updaten). De geboortegrond van de spijkerharde PSV-verdediger Adri van Tiggelen is nu belegd met talloze rotondes en kaarsrechte wegen tussen strakke slootjes.

Te laat komen, dat kun je bij juf Paulien de Fossé beter niet doen. In marstempo leidt ze ons naar haar biotoop, het gezellige biologielokaal op het CSG Willem van Oranje in Oud-Beijerland. Haar rolkoffertje vol geordende multomappen volgt gedwee. Tussen de vitrinekasten met konijnenschedels, kunstharten en de kleurrijke werkstukken aan de wanden ontdooit ze snel. Ze lacht: 'Op mijn docentenopleiding zeiden ze al: 'Jij zou uitermate geschikt zijn voor de officiersopleiding. Jij leidt je klassen met militaire precisie'. Destijds vond ik dat geen leuke opmerking, maar heldere regels met heldere sancties geven me de rust om de allerleukste dingen te doen met mijn leerlingen.' Zonder aarzeling graait ze naar haar map met de kopietjes van de strafregels die overgeschreven dienen te worden door huiswerkweigeraars, laatkomers en klierkoppen. Als je niet twijfelt, zegt ze, werkt het uitstekend voor de ruim tweehonderd vmbo/tl-leerlingen die ze wekelijks ziet. Bovendien staan daar haar leuke huiswerkstempels (Check! Chill! of Flex!) tegenover. Bij De Fossé weet je waar je aan toe bent.

Handhaver

In een vorig leven werkte ze als Hoofdcommies A van de Belastingdienst, waar ze na een vakantiebaantje was blijven hangen. 'Ik heb in die twintig jaar heel wat gezien', zegt ze in een onvervalst Rotterdams accent. Ze ging over de handhaving in onder andere de horeca en de prostitutie, waar de meeste klanten niet al te vrolijk werden van haar visites. 'Een goede biologielees geeft me meer energie dan al die jaren bij de belastingdienst', bekent ze. Bestemming bereikt. CSG Willem van Oranje is een van de 36 Nederlandse ELOS-scholen die deel uitmaken van een Europees netwerk van 180 scholen. Paulien de Fossé is een fanatiek gebruiker van het zogenoemde eTwinning-portaal waarop docenten uit heel Europa lesmateriaal met elkaar uitwisselen en gezamenlijk projecten doen. De afgelopen jaren deelde ze meer dan 37 projecten via eTwinning. Foto's, filmpjes, kwisjes, enquêtes en powerpoints flitsen over de digitale snelweg naar haar partnerscholen in onder andere Malta, Italië en Frankrijk. 'Die uitwisseling is fantastisch', juicht De Fossé. 'Ik krijg daar enorme inspiratie van voor mijn lessen.' Inmiddels heeft ze docenten van haar partnerscholen een keer in levenden lijve ontmoet en dat heeft de versnelling erin gebracht. Achterin haar lokaal staan objecten uit een verrassingspakket dat per ouderwetse post uit Duitsland naar Oud-Beijerland werd gestuurd. Het bestaat uit posters, proefjes en maquettes rond het project over roken: Be smart, don't start. Straks gaat het door naar een

Pauliens biologielokaal staat en hangt vol met botten, maquettes, posters en werkstukken

tekst Stef Verhoeven
beeld Marike Knigge

‘Er is zoveel motiverend lesmateriaal te bedenken om je lessen een extra dimensie te geven’

‘Mijn leerlingen maken presentaties in het Engels voor kinderen die duizenden kilometers verderop wonen’

andere partnerschool in Italië. ‘Mijn leerlingen leren presentaties maken in het Engels voor kinderen die duizenden kilometers verderop wonen. Die kennen ze inmiddels van de digitale hang-outs, een soort videoconferenties, die we zo nu en dan hebben. Daarna gaan ze op Facebook verder, natuurlijk.’ En dat is precies de bedoeling. In Brussel noemen ze dat heel sjiek ‘Europees burgerschap’ maar Paulien wil gewoon dat haar leerlingen ‘over de slootjes van dit Zuid-Hollandse eiland leren kijken’. De wereld is groter dan je denkt.

Stuiterbal

Inmiddels voelt ze zich een jongleur in haar eigen klaslokaal. ‘Af en toe gooi ik een bal bij wijze van experiment de klas in, al is dat nooit zonder reden. Dat is wat eTwinning mij geleerd heeft: er is zoveel motiverend lesmateriaal te bedenken om je lessen een extra dimensie te geven. In de brugklas ben ik nu bezig met *The Book of Nature* van de kunstenaar Gaudi. Frankrijk kwam met een prachtige powerpoint, ikzelf knutselde aan een animatiefilmpje over een rups die vlinder wordt. De vleugels van die vlinder waren de inspiratiebron voor glas-in-loodramen van Gaudi. Ineens wordt dat tastbaar.’ En ict is daar een prachtig hulpmiddel bij. Via het eTwinning-platform volgt ze nu een gratis online-cursus animaties maken met de iPad. ‘We hebben hier werkelijk

alles op deze school: stemkastjes, digiboard, microscoopcamera’s – leerlingen vinden het geweldig om daarmee aan de slag te gaan. En voor mij is het een vorm van spelen, het voelt helemaal niet als werk.’ En zo werkt ze spelenderwijs ook nog aan Europees Burgerschap. ‘Zelf voel ik me meer een wereldburger’, zegt Paulien terwijl ze op haar Aziatische trekjes wijst. ‘Mijn betovergrootvader was een Zwitser die, in dienst van het Nederlandse leger, naar Indonesië vertrok, daar een zoon verwekte en erkende. Die zoon kreeg een dochter, mijn oma, die later met mijn Chinese opa trouwde. Ik ben dus van alles wat.’ Vandaar misschien haar grote liefde voor Chinese vechtsporten als karate en tai chi. ‘En yoga, om rustig te worden’, zegt ze. ‘Als ik tegen leerlingen zeg dat ik vroeger net zo’n stuiterbal was als zij, geloven ze me niet.’ Ze heeft geleerd de chaos te temmen met schema’s, regels, lesplanningen en yoga. ‘Orde. Discipline. Regelmaat. En heel veel liefde. Het zit allemaal in mij.’ ■

‘Heldere regels met heldere sancties geven me de rust om de allerleukste dingen te doen met mijn leerlingen’

